

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia stycznia 2010 r.

**Pani
Jolanta CHEŁMIŃSKA
Wojewoda Łódzki**

LLO-410-28-01/2009
P/09/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi (zwany dalej „Urzędem” lub „ŁUW”) w ramach programu: *„Działalność likwidatorów oraz dofinansowanie z Funduszu Skarbu Państwa procesów likwidacji przedsiębiorstw państwowych”*. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2004 r. do 30 czerwca 2009 r., z uwzględnieniem zdarzeń poprzedzających decyzje o likwidacji przedsiębiorstw w tym okresie oraz zdarzeń zaistniałych do dnia zakończenia czynności kontrolnych w ŁUW (30 listopada 2009 r.)

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK negatywnie ocenia sprawowanie przez Urząd nadzoru nad procesami likwidacji przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim był Wojewoda Łódzki. Powyższa ocena wynika m.in. z negatywnej oceny realizacji procesów likwidacji Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego „Zachód”, Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Usług Inwestycyjnych oraz Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „Polbis”, jak również uchybień przy przekazywaniu Delegaturze MSP w Łodzi mienia polikwidacyjnego Przedsiębiorstwa Handlu Sprzętem Rolniczym „Agroma”. Nieprawidłowości stwierdzono także przy nadzorowaniu procesu likwidacji Zakładów Galanteryjnych Przemysłu Gumowego „Stomil-Galbut”.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Według stanu na 31 grudnia 2003 r. Wojewoda Łódzki pełnił funkcję organu założycielskiego wobec 109 przedsiębiorstw państwowych. W okresie objętym kontrolą liczba tych przedsiębiorstw zmniejszyła się do 19 (stan na 30 czerwca 2009 r.). W powyższym okresie procesy likwidacji z przyczyn ekonomicznych prowadzone były w 23 przedsiębiorstwach, z tego 21 przedsiębiorstw zostało zlikwidowanych i wykreślonych z Krajowego Rejestru Sądowego.

W przypadku 21 przedsiębiorstw Wojewoda Łódzki podejmował decyzję o likwidacji przedsiębiorstwa z przyczyn ekonomicznych, stosownie do przepisów art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych² (zwanej dalej „ustawą o p.p.”). W dwóch przypadkach likwidację wszczęto w związku z sądowym umorzeniem postępowania upadłościowego. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag co do celowości wszczęcia powyższych procesów likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

2. Szczegółowymi badaniami kontrolnymi objęto procesy likwidacji, wszczęte i nadzorowane przez Wojewodę Łódzkiego, następujących przedsiębiorstw państwowych: Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego „Zachód” (PBK „Zachód”), Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Usług Inwestycyjnych (WPUi), Zakładów Galanteryjnych Przemysłu Gumowego „Stomil-Galbut” (ZGPG „Stomil-Galbut), Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „POLBIS” (PHU POLBIS), oraz Przedsiębiorstwa Handlu Sprzętem Rolniczym „AGROMA” (AGROMA).

W ocenie NIK, organ założycielski nie sprawował należycie nadzoru nad ww. przedsiębiorstwami w okresie ich likwidacji. M.in. w sposób nierzetelny sprawdzano wykonanie przez likwidatorów obowiązków w zakresie inwentaryzacji składników majątkowych przedsiębiorstw na dzień poprzedzający otwarcie likwidacji, wskutek czego:

- w bilansach przedsiębiorstw, sporządzonych na dzień poprzedzający otwarcie likwidacji, wartość składników majątkowych nie była wyceniana na zasadach określonych w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości³ (zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”),
- składniki funduszu własnego przedsiębiorstw na dzień rozpoczęcia likwidacji, nie zostały, stosownie do art. 36 ust. 3 ustawy o rachunkowości, połączone w jeden fundusz podstawowy.

Nieprawidłowości powyższe, skutkowały tym, iż bilanse nie odzwierciedlały w sposób prawidłowy stanu finansowego tych podmiotów, a tym samym nie zapewniały organowi założycielskiemu rzetelnej wiedzy o aktualnym stanie ekonomicznym i finansowym likwidowanych przedsiębiorstw.

Ponadto organ założycielski nie podjął działań dyscyplinujących wobec likwidatora Zakładów Galanteryjnych Przemysłu Gumowego „Stomil-Galbut” w Łodzi, w celu wyegzekwowania obowiązku składania miesięcznych sprawozdań z przebiegu likwidacji.

² Dz.U. z 2002 r., Nr 112, poz. 981 ze zm.

³ Dz. U. z 2009r. Nr 152 poz.1223 ze zm.

W całym okresie likwidacji Zakładów (29 sierpnia 2004 r. – 10 maja 2005 r.) likwidator sporządził dla organu założycielskiego jedynie roczne i końcowe sprawozdanie z przebiegu likwidacji oraz sprawozdanie na dzień przekazania dokumentacji do archiwum. Natomiast nie przedstawiał organowi miesięcznych sprawozdań, pomimo ujęcia tego zadania w zakresie jego obowiązków.

3. Najwyższa Izba Kontroli za niecelowe uznaje działania organu założycielskiego, polegające na sankcjonowaniu długotrwałego procesu likwidacji Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego „Zachód” w Łodzi, wskutek czego ponoszone były nieuzasadnione koszty tego procesu. Likwidacja tego przedsiębiorstwa rozpoczęta została w dniu 1 stycznia 2004 r. i dotychczas nie została zakończona. Zarządzeniami Wojewody Łódzkiego termin zakończenia likwidacji tego przedsiębiorstwa był wielokrotnie przedłużany (obecnie do 31 stycznia 2010 r.) pomimo tego, że już w 2005 r. - w wyniku sprzedaży prawa wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowej z budynkiem biurowym – spełniony został podstawowy cel likwidacji, tj. zaspokojenie wierzycieli przedsiębiorstwa, a także nastąpiło wykreślenie przedsiębiorstwa z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).

Jako uzasadnienie dla dalszej kontynuacji postępowania likwidacyjnego wskazano potrzebę uregulowania stanu prawnego nieruchomości zajmowanych przez przedsiębiorstwo (w tym sprawę wieloletnich procesów sądowych dotyczących prawa własności działki nr 13/8 zlokalizowanej w Łodzi przy ul. Kasprzaka 6) oraz prób sprzedaży nieruchomości, uwłaszczonych na rzecz przedsiębiorstwa. Jednakże, zdaniem NIK, powyższe okoliczności nie stanowiły i nie stanowią obecnie przeszkody dla zakończenia likwidacji przedsiębiorstwa i wykreślenia go z KRS, gdyż zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy o p.p., z dniem wykreślenia przedsiębiorstwa państwowego z rejestru sądowego mienie pozostałe po tym przedsiębiorstwie przejmuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa. Na możliwość zakończenia procesu likwidacji przedsiębiorstwa po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli wskazywały stosowne opinie prawników Urzędu oraz pisma kierowane do Urzędu przez Delegaturę Ministra Skarbu Państwa w Łodzi w latach 2006-2007.

4. W ocenie NIK, wbrew przepisom prawa Wojewoda Łódzki podjął w 2008 r. decyzję o uchyleniu likwidacji PBK „Zachód”. Ustawa o p.p. nie przewiduje bowiem możliwości uchylenia rozpoczętego procesu likwidacji przedsiębiorstw, albowiem celem likwidacji nie jest sanacja przedsiębiorstwa (jak w przypadku postępowania naprawczego), lecz likwidacja, polegająca na zadysponowaniu jego składnikami materialnymi i niematerialnymi oraz wykreśleniu z KRS, po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli (art. 18 a ustawy o p.p.). W tym przypadku niewłaściwe było odwołanie się na podstawie art. 24 ustawy o p.p. do przepisu art. 293 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo

upadłościowe i naprawcze⁴, stanowiącego o przesłankach zakończenia postępowania upadłościowego.

Zdaniem NIK, uchylenie likwidacji PBK „Zachód” było również działaniem niecelowym z tego względu, że w okresie likwidacji jedyną formą działalności tego podmiotu był wynajem pomieszczeń magazynowych. Ponadto przedsiębiorstwo to nie miało możliwości podjęcia planowanej przez likwidatora nowej działalności, polegającej na handlu detalicznym i hurtowym materiałami budowlanymi, gdyż nie posiadało wystarczających środków finansowych na zakup niezbędnych materiałów i środków trwałych do prowadzenia tej działalności (dysponowało jedynie lokatą bankową w wysokości 650 tys. zł) oraz niezbędnej kadry pracowniczej (zatrudniało 5 osób w wymiarze 3,75 etatu). Nieuregulowany był także stan prawny nieruchomości, na której zlokalizowane były główne zabudowania przewidziane do prowadzenia planowanej działalności. Kontrola ustaliła, że w dniu wydania przez Panią Wojewodę zarządzenia w sprawie uchylenia likwidacji - PBK „Zachód” nie posiadało zaakceptowanego przez organ założycielski programu wznowienia działalności gospodarczej, a w okresie 10 miesięcy jego działalności po uchyleniu likwidacji, organ założycielski nie zaakceptował żadnej koncepcji programu rozwoju reaktywowanego przedsiębiorstwa.

Konsekwencją powyższego było ponowne postawienie PBK „Zachód” w stan likwidacji z dniem 1 marca 2009 r.

5. NIK nie wnosi uwag, co do celowości ponownego postawienia PBK „Zachód” w stan likwidacji (1 marca 2009 r.). Należy zauważyć jednak, iż w procesie przygotowania likwidacji organ założycielski w żaden sposób nie odniósł się do sprzeciwu Rady Pracowniczej, co do zamiaru likwidacji przedsiębiorstwa, zgłaszanego dwukrotnie na piśmie oraz na posiedzeniu Zespołu Przygotowawczego w dniu 28 stycznia 2009 r. Ponadto, po ponownym otwarciu w 2009 r. likwidacji PBK „Zachód”, organ założycielski niezgodnie z prawem pracy (art. 25¹ i art. 36 § 1 Kodeksu pracy⁵) rozwiązał umowę o pracę z tymczasowym kierownikiem tego przedsiębiorstwa, przez co naraził przedsiębiorstwo na poniesienie wydatków związanych z wypłatą odszkodowania orzeczonego przez sąd pracy w wysokości 11,5 tys. zł (bez odsetek ustawowych).
6. NIK negatywnie ocenia podjęcie 21 grudnia 2006 r. przez Wojewodę Łódzkiego, decyzji Nr 12/06 w sprawie uznania za zlikwidowane Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Usług Inwestycyjnych w Łodzi z dniem 30 czerwca 2006 r. w sytuacji gdy, likwidator tego przedsiębiorstwa, w drugiej połowie 2006 r., wykonywał jeszcze czynności wynikające z programu likwidacji, związane z przekazaniem do dyspozycji Prezydenta Miasta Łodzi zabudowanej nieruchomości gruntowej. Ponadto, w październiku 2006 r. na rachunek bankowy WPUi wpłynęła dotacja z Funduszu Skarbu Państwa w kwocie 13 tys. zł, na dofinansowanie procesu likwidacji tego przedsiębiorstwa, którą likwidator wykorzystał

⁴ Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.

⁵ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

zgodnie z planem finansowym likwidacji i rozliczył w Delegaturze Skarbu Państwa w Łodzi. Tym samym powyższa dotacja nie mogła być uwzględniona (i nie została uwzględniona) w końcowym sprawozdaniu finansowym WPUI, sporządzonym na dzień uznania przedsiębiorstwa za zlikwidowane.

Wojewoda powołał likwidatora WPUI (pismo znak: SP II DA/7026-31/829/2004 z dnia 31 sierpnia 2004 r.) na czas do dnia zakończenia likwidacji przedsiębiorstwa. Z kolei planowy termin zakończenia likwidacji, ustalony zarządzeniem Wojewody Nr 263/2005 z 22 listopada 2005 r., przypadał na dzień 30 czerwca 2006 r. Tym samym, zdaniem Izby, w drugiej połowie 2006 r. likwidator nie był uprawniony do czynności związanych z likwidacją WPUI, w tym do rozporządzania środkami otrzymanej dotacji z Funduszu Skarbu Państwa oraz nieruchomościami wykorzystywanymi przez przedsiębiorstwo.

W ocenie NIK, organ założycielski powinien był dokonać przedłużenia terminu zakończenia likwidacji WPUI, do dnia zakończenia przez likwidatora wszelkich czynności prawnych związanych z likwidacją tego przedsiębiorstwa, a także stosownie przedłużyć termin powołania tego organu.

7. NIK nie wnosi uwag do celowości wykorzystania dotacji z Funduszu Skarbu Państwa przyznanych na dofinansowanie procesów likwidacji Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Usług Inwestycyjnych w Łodzi w wysokości 115,4 tys. zł w 2005 r. i 13,0 tys. zł w 2006 r. oraz Zakładów Galanterijnych Przemysłu Gumowego „Stomil-Galbut” w Łodzi w kwocie 22,0 tys. zł.
8. Niecelowe, w ocenie NIK, było dokonanie przez Wojewodę z dniem 30 grudnia 2008 r. zmiany na stanowisku likwidatora Przedsiębiorstwa „AGROMA”, w sytuacji gdy proces likwidacji tego podmiotu dobiegał końca. Do grudnia 2008 r. uregulowany został stan prawny nieruchomości i w znacznej mierze zostali zaspokojeni lub zabezpieczeni wierzyciele Przedsiębiorstwa, jak również wyłoniono nabywcę istotnej części nieruchomości położonej w Łodzi przy ul. Duńskiej (za cenę 7.040 tys. zł). Ponadto, w ocenie NIK, niezasadne było powołanie nowego likwidatora w osobie Pana Roberta Janikowskiego, gdyż nie posiadał on żadnego doświadczenia w zakresie funkcjonowania, jak i kierowania przedsiębiorstwami państwowymi. Brak odpowiednich kwalifikacji spowodował nierzetelne przygotowanie przez likwidatora dokumentacji finansowej AGROMY w związku z zakończeniem likwidacji tego podmiotu, w wyniku czego proces przejęcia mienia polikwidacyjnego przez Delegaturę MSP w Łodzi, trwał jeszcze kilka miesięcy od daty uznania Przedsiębiorstwa za zlikwidowane.

Z informacji otrzymanej przez NIK z ww. Delegatury, wynika m.in. że na dzień 18 listopada 2009 r. (a więc po 6 miesiącach od daty uznania AGRMY za zlikwidowaną) w trakcie realizacji pozostają czynności mające na celu przejęcie należności wraz z towarzyszącą im dokumentacją. Opóźnienia powyższe są konsekwencją popełnionych przez likwidatora uchybień. I tak w szczególności:

- przekazaną w dniu 24 września 2009 r. dokumentację należności cechowała niespójność i wewnętrzna sprzeczność. Już wstępna analiza wskazała bowiem na wątpliwość, czy konkretną należność zakwalifikowano do kategorii „bilansowych”, czy też przekazano w odpisy aktualizujące, bądź czy jest to należność umorzona przez likwidatora,
- ww. dokumentacja była ponadto niekompletna, w licznych przypadkach brakowało oryginałów lub kopii np. tytułów egzekucyjnych, faktur, dowodów wpłat dokonywanych czy to przez dłużnika, czy przez organ założycielski,
- kwoty związane z poszczególnymi sprawami nie zawierały poprawnych wartości dochodzonych roszczeń - co przy ewentualnie dokonanej przejęciu mienia polikwidacyjnego utrudniałoby ich zaksięgowanie przez Departament Budżetu i Finansów MSP.

Ww. uchybienia i braki – jak stwierdzono w ww. informacji - mimo odbycia dwóch spotkań z przedstawicielami Wydziału Infrastruktury ŁUW i likwidatorem R. Janikowskim (1 i 8 października 2009 r.), następnie już kontynuowanych wyłącznie z likwidatorem AGROMY oraz głównym księgowym (np. 30 października, 10 listopada 2009 r.) nie zostały uzupełnione lub sprostowane.

Izba ustaliła natomiast, że odwołany przez Panią Wojewodę dotychczasowy likwidator AGROMY, w przeciwieństwie do R. Janikowskiego miał duże doświadczenie w kierowaniu przedsiębiorstwami państwowymi, z uwagi na to, że prowadził wcześniej likwidacje dużych przedsiębiorstw, jak również pełnił funkcję dyrektora Przedsiębiorstwa Robót Wiertniczych. Podkreślić należy, że z dokonanych przez NIK ustaleń, wynika iż Wydział Infrastruktury nie miał merytorycznych zastrzeżeń do pracy tego likwidatora, a przeprowadzona w dniach 27-31 października 2008 r. kontrola AGROMY przez pracowników tego Wydziału pozytywnie oceniła działania likwidatora K. Woźniaka, stwierdzając tylko nieistotne uchybienia.

9. NIK nie wnosi uwag do prowadzonego przez Urząd postępowania przygotowawczego związanego z przygotowaniem do likwidacji Przedsiębiorstwa Usługowo Handlowego POLBIS.

W ocenie Izby, nierzetelnie natomiast sprawowany był nadzór nad ww. przedsiębiorstwem przez Dyrektora Wydziału Infrastruktury Jana Michajłowskiego, który na mocy pełnomocnictw z 6 maja 2008 r., 2 lutego 2009 r. i 1 kwietnia 2009 r., udzielonych przez Panią Wojewodę, zobowiązany był m.in. do załatwiania w imieniu Wojewody spraw związanych z działalnością Wydziału i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych oraz postanowień.

Powyższa ocena wynika m.in. z następujących ustaleń kontroli:

- w piśmie z dnia 6 kwietnia 2009 r., skierowanym do zarządcy komisarycznego PUH POLBIS, ww. Dyrektor Wydziału poinformował o zatwierdzeniu do realizacji programu naprawy Przedsiębiorstwa (z 20 marca 2009 r.), a jednocześnie w tym

samym piśmie stwierdził m.in., że w związku z brakiem szans powodzenia naprawy Przedsiębiorstwa oczekuje od likwidatora wystąpienia do organu założycielskiego z wnioskiem o likwidację POLBISU. W ocenie NIK, zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie o p.p., a dot. postępowania naprawczego, zatwierdzenie programu naprawy jest jednoznaczne z zaakceptowaniem działań mających na celu poprawę sytuacji finansowej danej jednostki. Tym samym w dokumencie tym wystąpiła logiczna sprzeczność.

- pomimo rozpoczęcia likwidacji POLBISU z dniem 1 czerwca 2009 r. (zarządzenie Wojewody Łódzkiego z dnia 15 maja 2009 r. nr 109/9), dopiero 10 września 2009 r. wpisano likwidację Przedsiębiorstwa do KRS. Przyczyną tego stanu rzeczy było niepodjęcie wcześniej przez Wojewodę decyzji w sprawie uchylenia zarządu komisarycznego tego podmiotu. O wydanie takiej decyzji wnioskował Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia XX Wydział KRS (postanowienie z 25 sierpnia 2009 r.). Z wyjaśnień Pani Wojewody złożonych w przedmiotowej sprawie wynika m.in., że powyższa sytuacja nastąpiła na skutek nierzetelnego wykonywania obowiązków przez pracownika Wydziału Infrastruktury,
- bez dogłębnej analizy wyrażono zgodę (7 października 2009 r.) na przeprowadzenie, na wniosek likwidatora, badania bilansu POLBISU za 2008 r. przez biegłych rewidentów, co naraziłoby Przedsiębiorstwo na poniesienie niepotrzebnych, znacznych kosztów. Kontrola NIK ustaliła bowiem, że już wcześniej Wojewoda Łódzki postanowieniem nr 7/209 z dnia 12 maja 2009 r. przyjął i zatwierdził sprawozdanie finansowe PUH za 2008 r. Zgodnie z regulacją zawartą w art. 53 ust. ustawy o rachunkowości, roczne sprawozdanie finansowe jednostki podlega badaniu, ale przed zatwierdzeniem go przez organ zatwierdzający. Podkreślenia wymaga też to, że Dyrektor Wydziału dopiero po poinformowaniu przez kontrolera NIK o niecelowości badania już zatwierdzonego bilansu Przedsiębiorstwa za 2008 r. (poprzez zażądanie złożenia wyjaśnień w przedmiotowej sprawie), następnego dnia tj. 29 października 2009 r. poinformował likwidatora, iż uznaje za niezasadne badanie sprawozdania za wspomniany okres.

Kontrola ustaliła, że decyzję w tej sprawie podjęła, działając w zastępstwie Dyrektora Wydziału Elżbieta Kusideł, która nie miała ani wystarczających kwalifikacji ani doświadczenia w prowadzeniu spraw związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstw państwowych (co sama stwierdziła w wyjaśnieniach złożonych kontrolerowi NIK),

- niedostateczne, w ocenie NIK, były działania podjęte przez Wydział po przeprowadzeniu kontroli w Ośrodku Wypoczynkowym POLBISU w Międzyzdrojach. Kontrola ta wykazała szereg nieprawidłowości, w tym m.in. brak uregulowań w zakresie obiegu dokumentacji finansowo-księgowej, co spowodowało powstanie wątpliwości organu założycielskiego odnośnie prawidłowości zarządzania

majątkiem likwidowanego Przedsiębiorstwa. Zdaniem Izby opracowana w wyniku powyższej kontroli „Instrukcja obiegu dokumentów księgowych w PUH POLBIS w likwidacji”, nie odpowiadała wymogom stawianym przez ustawę o rachunkowości (art. 24), a Wydział nie podjął żadnych innych działań, aby powyższe nieprawidłowości wyeliminować,

- w sposób mało skuteczny Wydział egzekwował obowiązek opracowania przez likwidatora rzetelnego planu finansowego i harmonogramu likwidacji PUH. Wielokrotnie Dyrektor Wydziału zwracał uwagę likwidatorowi na niewłaściwe opracowywanie tych dokumentów. Pomimo tego, do czasu zakończenia kontroli NIK (30 listopada 2009 r.) likwidator nie przedstawił organowi założycielskiemu przedmiotowych dokumentów w formie pozwalającej na ich przyjęcie oraz zatwierdzenie do realizacji proponowanych działań likwidatora,
- pracownicy Wydziału Infrastruktury nierzetelnie analizowali comiesięczne sprawozdania likwidatora z prowadzonej działalności. Izba ustaliła bowiem, że dokumenty te w sposób niewłaściwy przedstawiały faktyczne działania podejmowane przez likwidatora. I tak np. w 4 sporządzonych sprawozdaniach, likwidator jako własne działania operatywne podał przedsięwzięcia realizowane przez podmioty zewnętrzne. W złożonych do protokołu kontroli wyjaśnieniach Dyrektor Wydziału potwierdził ustalenia NIK.

NIK krytycznie ocenia brak zdecydowanych działań Wydziału, pomimo stwierdzonych licznych nieprawidłowości w procesie likwidacji POLBISU. Zaniechanie tych działań, w ocenie Izby, przyczyniło się m.in. do podjęcia przez likwidatora szeregu niecelowych i niegospodarnych decyzji, zwłaszcza w przedmiocie zawierania umów cywilnoprawnych. Ustalono bowiem, że:

- likwidator zawarł z Piotrem T. dwie umowy (25 maja i 9 września 2009 r.) na sporządzenie planu finansowego likwidacji Przedsiębiorstwa. Na ten cel POLBIS wydatkował łącznie kwotę 4.000 zł. W ocenie NIK, z uwagi na uchybienia jakie ten dokument zawierał (co, jak wyżej wspomniano, było przyczyną niezatwierdzenia planu przez organ założycielski), wspomniany wydatek należy uznać za niegospodarny.

Niecelowe było również zawarcie w dniu 1 sierpnia 2009 r. z wyżej wymienioną osobą umowy (na kwotę 2.500 zł) na opracowanie dokumentacji elektronicznej ewidencji środków trwałych, w sytuacji gdy jedyne (nieliczne) środki trwałe znajdowały się w ośrodku wypoczynkowym w Międzyzdrojach,

- wbrew przepisom prawa likwidator zawarł w dniu 14 lipca 2009 r. i w dniu 8 października 2009 r. umowy z Jerzym D. (niebędącym pracownikiem POLBISU) na łączną kwotę 5.000 zł na udział w postępowaniu przetargowym związanym ze sprzedażą ww. ośrodka wypoczynkowego. Zgodnie bowiem z postanowieniami § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie zasad

organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu (Dz. U. Nr 97, poz. 443) przetarg prowadzi komisja powołana spośród pracowników sprzedawcy,

- w ocenie NIK, niecelowym było zawarcie z Kancelarią Radcy Prawnego Ryszarda S. umowy na obsługę prawną POLBISU (co skutkowało wydatkowaniem od czerwca do października 2009 r. kwoty 9.150 zł brutto), w sytuacji gdy Przedsiębiorstwo miało uregulowany stan prawny nieruchomości oraz prowadziło działalność w ograniczonym zakresie (ośrodek wczasowy w Międzyzdrojach). Z uzyskanych w toku kontroli informacji wynikało m.in., że wiele czynności mogło być wykonywanych osobiście przez likwidatora, bez zlecenia ich kancelarii prawniczej, tym bardziej, że R. Janikowski, starając się o funkcję likwidatora, wskazywał w dokumentach złożonych w ŁUW, iż posiada doświadczenie zawodowe m.in. w zakresie prawa (aplikacja radcowska w Kancelarii Radców Prawnych, tytuł radcy prawnego). Do takich czynności zaliczyć można m.in.: wnioskowanie o zmianę wpisu w KRS, zawiadomienie urzędów i kontrahentów o postawieniu Przedsiębiorstwa w stan likwidacji, zredagowanie odpowiedzi na pismo Administracji Nieruchomości „CENTRUM” w sprawie usunięcia baneru z budynku przy ul. Sienkiewicza 61, wzywania wierzycieli do pisemnego zgłaszania wierzytelności, wnioskowanie o przyspieszenie postępowania sądowego w sprawie wpisu likwidacji Przedsiębiorstwa do KRS, złożenie w Sądzie dokumentów uzupełniających wniosek Przedsiębiorstwa z zmianą wpisu w KRS, sporządzenie wniosku do Urzędu Miasta Łodzi – Wydział Finansowy o wyjaśnienie niezgodności w nakazie zapłaty z dnia 7 września 2009 r. Niezasadne, w ocenie NIK, było także zlecenie opinii prawnej w zakresie wyceny aktywów POLBISU i ich inwentaryzacji, w sytuacji gdy te zagadnienia w sposób wyczerpujący opisane są w ustawie o rachunkowości,
- w dniu 1 lipca 2009 r. likwidator zawarł z Fundacją Rozwoju Zasobów Ludzkich „PRAEMIUM” w Łodzi umowę, na mocy której POLBIS zobowiązał się do udostępnienia Fundacji bazy lokalowej (o powierzchni 161,13 m² wynajmowanej od Urzędu Miasta Łodzi) w celu obsługi administracyjnej i logistycznej działalności statutowej. Ustalono, że poza energią elektryczną, Fundacja za wynajmowaną powierzchnię płaciła miesięcznie POLBISOWI kwotę 1.800 zł netto, natomiast PUH w lipcu 2009 r. za powierzchnię wynajętą Fundacji odprowadził do Urzędu Miasta Łodzi kwotę 1.857 zł netto, w sierpniu 1.950 zł, a we wrześniu i październiku po 1.925 zł za każdy miesiąc,

10. W ocenie NIK, nie w pełni został zrealizowany wniosek zawarty w skierowanym do Wojewody Łódzkiego wystąpieniu pokontrolnym z dnia 23 lutego 2006 r. (pismo: LLO-411-09-02/05, S/04/013), w sprawie opracowania zasad powoływania zarządców komisarycznych i likwidatorów m.in. w oparciu o przesłanki merytoryczne oraz

udokumentowane osiągnięcia zawodowe, jak również powiązanie ich wynagrodzeń z efektami pracy. Opracowany w tej sprawie dokument pn. „Zasady powoływania zarządców komisarycznych i likwidatorów przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim jest Wojewoda Łódzki”, zatwierdzony przez Wojewodę w dniu 31 marca 2006r. (ze zmianą z dnia 1.06.2006r.) określił bowiem wyłącznie kryteria, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o stanowisko likwidatora lub zarządcy komisarycznego, w tym dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego. Nie uregulowano w nim natomiast procedury wyborów i powoływania osób na ww. stanowiska oraz zasad ich wynagradzania.

Jak podała w wyjaśnieniu Pani Wojewoda, wyboru osób na powyższe stanowiska każdorazowo dokonywano w trybie „zwyczajowym” (analiza przedkładanych przez kandydatów dokumentów osobowych, rozmowy kwalifikacyjne), a wybrane osoby były rekomendowane Wojewodzie. Natomiast na wysokość wynagrodzenia likwidatorów, poza przesłankami ustawowymi, wpływ miały m.in. takie czynniki, jak: stopień trudności procesu naprawczego lub likwidacji, wielkość firmy, możliwości finansowe firmy, wynagrodzenie poprzedniego zarządzającego, okres przyjęty na wykonanie zadania. Ustalenia kontroli wskazują, że działania wynikające z przedstawionej wyżej praktyki nie były jednak w żaden sposób dokumentowane.

W ocenie NIK, brak przedmiotowych regulacji skutkowało przypadkami rekomendowania Wojewodzie, a następnie powoływania na stanowisko zarządcy komisarycznego bądź likwidatora osób, nie posiadających właściwych kwalifikacji.

11. Uwagi kontroli dotyczą także celowości zatrudnienia w Urzędzie Ireneusza Jabłońskiego, z którym w dniu 1 października 2008 r. zawarta została umowa zlecenia na pełnienie przez niego funkcji doradcy Wojewody w zakresie problematyki związanej m.in. z procesami likwidacji przedsiębiorstw państwowych, w sytuacji gdy zagadnienia powyższe leżały w zakresie zadań statutowych Wydziału Infrastruktury.

W ocenie Izby, wydawane przez I. Jabłońskiego opinie w sprawach likwidacji przedsiębiorstw objętych kontrolą, były lakoniczne, dotyczyły problematyki niewymagającej wiedzy specjalistycznej i nie wносиły nic istotnego do realizowanych przez Wydział zadań związanych z prowadzeniem tych procesów, a ponadto miały formę krótkich sformułowań nanoszonych odręcznie na dokumentach.

Kontrola NIK ustaliła ponadto, że Pan I. Jabłoński rekomendował powołanie R. Janikowskiego na stanowisko likwidatora AGROMY, mimo iż z dokumentów jakie przedłożył w ŁUW R. Janikowski wynikało, że nie posiada on stosownych kwalifikacji do pełnienia tej funkcji.

12. NIK przyjmuje do wiadomości informacje zawarte w wyjaśnieniach złożonych przez Panią Wojewodę w trybie art. 59 ust. 2 ustawy o NIK, w sprawie działań mających na celu usprawnienie procesów likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o jak najszybsze zakończenie procesu likwidacji Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego „Zachód” i Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego POLBIS, w celu ograniczenia kosztów tych postępowań i przekazanie mienia polikwidacyjnego Delegaturze MSP w Łodzi.

Ponadto Izba wnosi o rozważenie celowości dalszego pełnienia funkcji likwidatora PUH POLBIS przez R. Janikowskiego, w sytuacji gdyby likwidacja tego podmiotu z przyczyn obiektywnych została w istotny sposób wydłużona w czasie. Izba wnosi także o rozważenie zasadności dalszego zatrudniania I. Jabłońskiego, jako doradcy Wojewody, w zakresie m.in. problematyki likwidacji przedsiębiorstw państwowych, w sytuacji gdy procesy likwidacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych dotyczą obecnie ich niewielkiej liczby.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Wojewody, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.